

Asia: lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi Tiilikajärven kansallispuiston laajentamiseksi (Diaarinumero: VN/22156/2022)

BirdLife Suomi kiittää ympäristöministeriötä lausuntopyynnöstä ja lausuu esitysluonnoksesta mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Kansallispuistot ovat merkittävä osa maamme luonnonsuojelualueiden verkostoa. Niillä on tärkeä rooli sekä luontokadon että ilmastonmuutoksen hillinnässä mutta myös ihmisten luontosuhteen ylläpitämisessä ja ympäristökasvatuksessa. Kansallispuistot ovatkin tärkeitä matkailukohteita, joiden kävijämäärät ovat kasvussa, mikä lisää tarvetta kansallispuistoverkoston laajentamiselle ja puistojen kehittämiseksi. Laajentaminen on siis tärkeää luonnonsuojelullisten syiden lisäksi myös sosiaalisista ja taloudellisista syistä.

BirdLife kannattaa lakiesitystä, mutta esittää siihen muutamia lisäyksiä.

Kehittyvän kansallispuiston reititykseen, kulunohjauksiin ja palveluihin on osoitettava riittävät resurssit ja huolehdittava siitä, ettei laajentamisen ansiosta lisääntyvä kävijämäärän kasvu aiheuta haittaa luonnonarvoille.

Kansallispuiston esitetyjen laajennusosien osalta kannatamme esitettyjä metsästysrajoituksia eli vain hirven ajon sallimista kansallispuiston uusilla alueilla.

Kansallispuiston laajentamisesta

On hienoa, että Tiilikajärven kansallispuistoa esitetään laajennettavaksi nykyisen suojelualueverkoston ulkopuolelle. Osa laajennusmaista kuuluu Metsähallituksen Metsätalous Oy:n hallintaan ja niillä on harjoitettu varsin normaalia metsätalousoiketta, huolimatta siitä, että niistä valtaosa kuuluu Natura 2000-verkostoon. Esitetyt laajennukset parantaisivat merkittävästi alueen metsäluonnon suojelutilannetta, ekologiaa yhteyksiä ja vahvistaisivat myös suojeltujen soiden kokonaisuutta.

Vastaavia luonnonsuojelualueen laajennuksia tulisi tehdä myös muihin kansallispuistoihin sekä uusien kansallispuistojen perustusprosesseissa. Kun kansallispuistoja perustetaan vain olemassa oleville luonnonsuojelualueille, suojelupinta-ala ei tosiasiallisesti kasva, vaikka virkistysalueen aiheuttama paine luonnolle kasvaa, minkä vuoksi osalla kansallispuistopäätöksistä on todennäköisesti heikennetty luonnon monimuotoisuuden tilannetta.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi on tärkeää suojella kansallispuiston lähialueelta lisää alueita, erityisesti arvokkaita metsäalueita ja soita. Luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi ja matkailun kehittämiseksi on tärkeää rajata suojeluun mahdollisimman laajoja, yhtenäisiä alueita. Pieniä suojelualueita kannattaakin yhdistää laajemmiksi kokonaisuuksiksi.

Esitetyn suunnitelman mukaisesti kansallispuistoon liitettäisiin myöhemmin Löytynsuon - Maamonsuon Natura-alueen pohjoisosista noin 1500 hehtaarin Tornator Oyj:n omistuksessa oleva aluekokonaisuus. Tämä on hyvä malli laajentaa kansallispuistoa myös muille kuin valtion maille, mitä tulisi tehdä muuallakin Suomessa. Valtion tulee huolehtia siitä, että tämä jatkosuunnitelma alueen laajentamisesta ei jää vain suunnitelmaksi.

Suunnittelun laajennuksen yhteydessä tulee myös selvittää edelleen kansallispuiston kasvattamista liittämällä siihen lisää sopivia alueita. Erityisen tärkeää olisi laajentaa puistoa Ala-Tiilikkajärveä ympäröivillä suoalueilla. Esittelemme alueellisia laajennusehdotuksia tarkemmin alla. Toimitamme myös mielellämme karttarajaukset esittämistämme laajennuskohteista.

Alueellisia laajennusehdotuksia

Sammakkolan alueelta tulisi kansallispuistoon liittää Ala-Tiilikkajärveä ympäröivät suoalueet (Suurisuo, Ala-Tiilikan pääsuo ym.). Tämä laajennus täydentäisi alueen edustavaa suojeltujen soiden kokonaisuutta entisestään. Alueet ovat lisäksi valmiiksi Metsähallituksen eli valtion omistuksessa.

Alueen luoteisosassa, **Naarvansuon** alueella, rajausta jää hieman erikoiseksi. Rajausta kannattaisi ulottaa koko alueen mitalta alueen luoteispuolella kulkevaan tiehen asti.

Lievisenmäen ympäristössä kansallispuistoon sopisivat liitettäväksi Silmänlammen ympäristö, Lievisenmäki-niminen Metso-kohde sekä Toukkasuo ja kaksi sen länsipuolella sijaitsevaa pienempää Löytynsuo-Maamonsuon alueeseen kuuluvaa kohdetta. Nämä kohteet rajoittuvat suoraan nykyiseen yksityiseen luonnonsuojelualueeseen ja täydentäisivät näin osaltaan alueen yhtenäistä suojelualueverkostoa.

Alueen koillisosassa kansallispuistoa olisi luontevaa laajentaa **Penkkisuon-Ilvesuon**-alueelle. Alue on Metso-kohde ja rajoittuu suoraan esitettyyn laajennusalueeseen. Samalla alueella olisi lisäksi mahdollisuuksia puiston tuntuvaan lisälaajentamiseen ulottamalla rajausta Penkkisuon-Ilvesuon itä- ja länsipuolella oleville Metsähallituksen hallinnoimille metsäalueille. Nämä metsäalueet rajoittuvat suoraan esitettyyn kansallispuiston rajaukseen.

Alueen kaakkoisosassa laajennus olisi luontevaa rajata kattamaan myös **Haravalehdon** Nurmeksen kunnan puolelle ulottuva Metso-kohde, josta valtaosa onkin jo puiston laajennukseen esitetty.

Muusta alueesta poikkeavan kohteen puistoon lisäisi Ylä-Keyrityn **Kalmosaari**, joka on Metsähallituksen hallinnoima suojelualuevaraus.

Saarimäen alueella alueen eteläosassa laajennusalueiksi sopisivat lähes suoraan yksityiseen suojelualueeseen rajoittuva Kammonsenniemen suoalue sekä sen kaakkoispuolella sijaitseva Kortelamin ympäristön Hankolan-tila-niminen Metso-kohde.

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja